PARLAMENT EUROPEJSKI

2004 *2009*

Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi

2007/0094(COD)

25.6.2008

OPINIA

Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi

dla Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady przewidującej kary dla pracodawców zatrudniających obywateli państw trzecich nielegalnie przebywających na terytorium UE
(COM(2007)0249 – C6-0143/2007 – 2007/0094(COD))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Giuseppe Castiglione

PA_Legam

ZWIĘZŁE UZASADNIENIE

Sprawozdawca popiera niniejszy wniosek dotyczący dyrektywy i w pełni zgadza się z jego celami. Wprowadzenie odpowiednich środków i sankcji, również o charakterze karnym, pozwalających odwieść pracodawców od zatrudniania obywateli nielegalnie przebywających na terytorium UE stanowi nie tylko narzędzie w walce z nielegalną imigracją, lecz również sposób na zagwarantowanie uczciwej konkurencji na rynku oraz, pośrednio, podkreślenie prawa każdego pracownika do godnych i przyzwoitych warunków pracy.

To właśnie sektor rolniczy stanowi jedną z najważniejszych stref zatrudnienia nielegalnych imigrantów, odpowiadających na zapotrzebowanie na siłę roboczą, przeważnie o charakterze sezonowym, do prac, których często obywatele europejscy nie chcą wykonywać (na przykład zbieranie pomidorów we Włoszech). Model wykorzystania w sektorze rolniczym siły roboczej spoza UE cechuje się więc tym, że jego przedmiotem są stosunki pracy trwające krótko, czy wręcz bardzo krótko, lecz bardzo intensywne (wiele krótkotrwałych stosunków pracy w tym samym gospodarstwie).

Ze względu właśnie na wysoką liczbę nielegalnie zatrudnionych pracowników oraz krótkotrwałość stosunków pracy sprawozdawca uważa, że do wniosku Komisji Europejskiej należy wprowadzić pewne zmiany, niezależnie od poprawek o charakterze ogólnym, zmierzających do uniknięcia wzrostu obciążeń biurokratycznych spoczywających na pracodawcach.

Sprawozdawca jak najbardziej zgadza się z zasadą, w myśl której pracodawca jest zobowiązany wypłacić pracownikowi zaległe wynagrodzenie, podatki i składki na ubezpieczenie społeczne. Sądzi jednak, że zaproponowane przez Komisję automatyczne uruchamianie procedury dochodzenia niewypłaconego wynagrodzenia wprowadziłoby do systemu prawnego różnicę w traktowaniu pracowników będących nielegalnymi imigrantami i pracowników UE, co wydaje się bezzasadne. Trudno bowiem zrozumieć, dlaczego postępowanie w odniesieniu do zobowiązań wynikających ze stosunku pracy miałoby w przypadku nielegalnych imigrantów rządzić się innymi regułami niż reguły właściwe prawu pracy, w którym panuje ogólna zasada występowania z powództwem, w związku z czym to do pracownika należy wyznaczenie, poprzez odwołanie się do sądu, zakresu swoich uprawnień.

Analogicznie mogłoby wprowadzić nieuzasadnioną nierówność traktowania, tym razem w odniesieniu do pracowników UE zatrudnionych na czarno, domniemanie trwania stosunku pracy przez okres przynajmniej sześciu miesięcy. Domniemanie to nakłada na pracodawcę ciężar dowiedzenia, że rzeczywista długość stosunku pracy była niższa niż sześć miesięcy. Chodzi tu o wyjątkowo uciążliwy dla pracodawcy dowód przeciwny (łatwiej jest dowieść, że coś miało miejsce niż dowieść, że nie miało to miejsca!), który oznacza nałożenie na niego dodatkowej kary, do tego całkowicie nieproporcjonalnej, jeśli wziąć pod uwagę fakt, że w sektorze rolniczym średnia długość stosunku pracy wynosi około 40 dni. Domniemanie mogłoby ponadto odnieść przewrotny skutek w postaci sprzyjania nielegalnej imigracji obywateli pozawspólnotowych, zachęconych perspektywą otrzymania niezależnie od wszystkiego przynajmniej sześciomiesięcznego wynagrodzenia, nawet za pracę wykonywaną przez zaledwie kilka dni.

Jeśli zaś chodzi o środki zakazu, sprawozdawca uważa, że należy pozostawić szerszy margines działania państwom członkowskim, tak aby w większym stopniu uwzględnić cechy charakterystyczne każdego sektora, jak również społeczne oddziaływanie stosowanych środków.

POPRAWKI

Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi zwraca się do Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, jako do komisji przedmiotowo właściwej, o naniesienie w swoim sprawozdaniu następujących poprawek:

Poprawka 1

Wniosek dotyczący dyrektywy
Punkt 4 preambuły

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(4) Powyższe przepisy nie powinny dotyczyć obywateli państw trzecich, którzy przebywają na terytorium UE legalnie. Oznacza to wyłączenie obywateli państw trzecich będących członkami rodziny obywateli Unii, którzy korzystają z prawa do swobodnego przemieszczania się na terytorium Wspólnoty, oraz tych obywateli państw trzecich, którzy korzystają ze swobody przemieszczania się równorzędnej z tą przysługującą obywatelom Unii, na mocy umów zawartych przez Wspólnotę i państwa członkowskie z państwami pochodzenia tych osób. Oznacza to także wyłączenie tych obywateli państw trzecich, których status został uregulowany w prawie wspólnotowym, takich jak osoby legalnie zatrudnione w innym państwie członkowskim, które usługodawca oddelegowuje do innego państwa	(4) Powyższe przepisy nie powinny dotyczyć obywateli państw trzecich, którzy przebywają na terytorium UE legalnie. Oznacza to wyłączenie obywateli państw trzecich będących członkami rodziny obywateli Unii, którzy korzystają z prawa do swobodnego przemieszczania się na terytorium Wspólnoty, oraz tych obywateli państw trzecich, którzy korzystają ze swobody przemieszczania się równorzędnej z tą przysługującą obywatelom Unii, na mocy umów zawartych przez Wspólnotę i państwa członkowskie z państwami pochodzenia tych osób. Oznacza to także wyłączenie tych obywateli państw trzecich, których status został uregulowany w prawie wspólnotowym, takich jak osoby legalnie zatrudnione w innym państwie członkowskim, które usługodawca oddelegowuje do innego państwa

członkowskiego w kontekście świadczonych usług.

członkowskiego w kontekście świadczonych usług ***lub którym udzielono azylu, bądź które mają status uchodźcy***.

Poprawka 2

Wniosek dotyczący dyrektywy
Punkt 8 a preambuły (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(8a) Celem zapewnienia skuteczności niniejszej dyrektywy, wszelkie bezprawne zyski z nielegalnego zatrudniania obywateli państw trzecich winny być zwracane. Należne wynagrodzenia oraz inne przeznaczone do zwrotu uprawnienia finansowe za podjętą pracę powinny zatem być takie same jak te, które otrzymaliby podobni pracownicy w ewidencjonowanym stosunku pracy.

Poprawka 3

Wniosek dotyczący dyrektywy
Punkt 13 preambuły

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(13) Mając na uwadze, że w niektórych sektorach, których dotyczyć będzie niniejsza dyrektywa, przeważają umowy o podwykonawstwo, należy zagwarantować, by wszystkie przedsiębiorstwa w łańcuchu podwykonawstwa ponosiły solidarną odpowiedzialność za zapłatę kar finansowych nałożonych na pracodawcę z końca tego łańcucha, który zatrudnia obywateli państw trzecich nielegalnie przebywających na terytorium UE.	(13) Mając na uwadze, że w niektórych sektorach, których dotyczyć będzie niniejsza dyrektywa, przeważają umowy o podwykonawstwo, należy zagwarantować, by wszystkie przedsiębiorstwa w łańcuchu podwykonawstwa ponosiły solidarną odpowiedzialność za zapłatę kar finansowych nałożonych na pracodawcę z końca tego łańcucha, który zatrudnia obywateli państw trzecich nielegalnie przebywających na terytorium UE, ***o ile ustalono, że nie działały w dobrej wierze i że były świadome, że odnoszące się do umów praktyki tego końcowego pracodawcy były nielegalne***.

Uzasadnienie

Należy chronić zasadę domniemania niewinności.

Poprawka 4

Wniosek dotyczący dyrektywy
Punkt 18 preambuły

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(18) Aby ułatwić egzekwowanie przyjętych przepisów, należy ustanowić skuteczne procedury składania skarg, umożliwiające obywatelom państw trzecich wnoszenie skarg bezpośrednio lub za pośrednictwem wyznaczonych osób trzecich, takich jak związki zawodowe lub inne organizacje. Wyznaczone osoby trzecie, które udzielają pomocy skarżącym, powinny być chronione przed groźbą ukarania na mocy przepisów o udzielaniu pomocy w nielegalnym pobycie.	(18) Aby ułatwić egzekwowanie przyjętych przepisów, należy ustanowić skuteczne procedury składania skarg, umożliwiające obywatelom państw trzecich wnoszenie skarg bezpośrednio lub za pośrednictwem wyznaczonych osób trzecich, takich jak związki zawodowe lub inne organizacje. Wyznaczone osoby trzecie, które udzielają pomocy skarżącym, powinny być chronione przed groźbą ukarania na mocy przepisów o udzielaniu pomocy w nielegalnym pobycie. ***Powinno się promować rolę organizacji sektorowych wyraźnie obecnych na danym terenie jako mediatora.***

Uzasadnienie

Miałoby to zastosowanie do organizacji rolniczych, które, dzięki utrzymywaniu stałych kontaktów ze wszystkimi zainteresowanymi stronami, mogłyby odgrywać ważną rolę w rozwiązywaniu konfliktów.

Poprawka 5

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 4 – ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
3. Państwa członkowskie zobowiązują pracodawców zatrudniających pracowników w ramach prowadzonej działalności gospodarczej albo będących osobami prawnymi do zgłaszania właściwym organom wyznaczonym przez państwa członkowskie, w terminie jednego	3. Państwa członkowskie zobowiązują pracodawców zatrudniających pracowników w ramach prowadzonej działalności gospodarczej albo będących osobami prawnymi do zgłaszania właściwym organom wyznaczonym przez państwa członkowskie, w terminie jednego

tygodnia, faktu rozpoczęcia i zakończenia zatrudnienia obywateli państw trzecich.	tygodnia, faktu rozpoczęcia i zakończenia zatrudnienia obywateli państw trzecich. ***Jeżeli ustawodawstwo danego państwa członkowskiego przewiduje już obowiązek zgłoszenia przez pracodawcę właściwym władzom nawiązania stosunku pracy i/lub wynikających z niego poczynań, to obowiązek zgłoszenia zatrudnienia obywatela kraju trzeciego zostaje wypełniony w odniesieniu do tych samych władz.***

Poprawka 6

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 4 – ustęp 2 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	3a. W każdym przypadku państwa członkowskie przyjmują wszelkie niezbędne środki, aby zapewnić odpowiedni poziom współpracy i właściwą wymianę informacji między zainteresowanymi władzami różnych krajów.

Poprawka 7

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 6 – ustęp 1

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
1. Państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zagwarantowania, by wszelkie przypadki naruszenia art. 3 przez pracodawców podlegały skutecznym, proporcjonalnym i zniechęcającym karom.	1. Państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zagwarantowania, by wszelkie przypadki naruszenia art. 3 przez pracodawców***, za które ponoszą oni odpowiedzialność na mocy art. 5,*** podlegały skutecznym, proporcjonalnym i zniechęcającym karom.

Poprawka 8

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 6 – ustęp 2 – litera b)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
b) w stosownych przypadkach, nakaz zwrotu kosztów wydalenia nielegalnie zatrudnionych obywateli państw trzecich z powrotem do państwa pochodzenia.	***skreślona***

Poprawka 9

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 7 – ustęp 2 – litera a)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
a) ustanawiają ***mechanizmy mające zagwarantować automatyczne uruchamianie niezbędnych procedur w celu dochodzenia*** należnego wynagrodzenia, ***bez potrzeby występowania z powództwem przez obywateli państw trzecich***;	a) ustanawiają ***odpowiednie środki, aby pracownik, którego pobyt jest nielegalny mógł dochodzić*** należnego wynagrodzenia, ***zgodnie z procedurami krajowymi przewidzianymi w tym celu***;

Poprawka 10

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 7 – ustęp 2 – litera b)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
b) wprowadzają domniemanie nawiązania stosunku pracy na okres przynajmniej sześciu miesięcy, obowiązujące do czasu dowiedzenia przez pracodawcę, że okres ten był krótszy	***skreślona***

Poprawka 11

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 7 – ustęp 4

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
10. W odniesieniu do czynów zabronionych pod groźbą kary, objętych zakresem art. 10 ust. 1 lit. c), państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by wykonanie decyzji o wydaleniu z powrotem do państwa pochodzenia zostało odroczone do czasu uzyskania przez obywatela państwa trzeciego całego zaległego wynagrodzenia odzyskanego na mocy ust. 1 lit. a).	***skreślony***

Poprawka 12

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 8 – część wprowadzająca

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by ***we właściwych*** przypadkach wobec pracodawców zatrudniających pracowników w ramach prowadzonej działalności gospodarczej można było zastosować ***także następujące środki***:	Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by ***w poważniejszych/szczególnie poważnych*** przypadkach wobec pracodawców zatrudniających pracowników w ramach prowadzonej działalności gospodarczej można było zastosować ***przynajmniej jeden z następujących środków***:

Poprawka 13

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 8 – litera c)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
c) nakaz zwrotu subwencji publicznych, środków pomocy publicznej i dotacji publicznych, w tym środków UE z puli zarządzanej przez państwa członkowskie, przyznanych w okresie ***12 miesięcy***	c) nakaz zwrotu subwencji publicznych, środków pomocy publicznej i dotacji publicznych, w tym środków UE z puli zarządzanej przez państwa członkowskie, przyznanych w okresie nielegalnego

poprzedzających datę wykrycia nielegalnego zatrudnienia;	zatrudnienia; ***w przypadkach gdy nie można ustalić faktycznego okresu nielegalnego zatrudnienia, zakłada się co najmniej trzymiesięczny stosunek pracy;***

Uzasadnienie

Wybrany dwunastomiesięczny okres jest zbyt długi i doprowadziłby do powstania nieuczciwej, trudnej sytuacji, naruszając tym samym zasadę proporcjonalności.

Poprawka 14

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 14 – ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
2. Państwa członkowskie nie nakładają na wyznaczone osoby trzecie pomagające obywatelom państw trzecich w złożeniu skargi kar z tytułu udzielania pomocy w nielegalnym pobycie.	2. Państwa członkowskie nie nakładają na wyznaczone strony trzecie pomagające obywatelom państw trzecich w złożeniu skargi kar za udzielenie pomocy w nielegalnym pobycie***, zwłaszcza w przypadku organizacji reprezentujących poszczególne sektory***.

Uzasadnienie

Miałoby to zastosowanie do organizacji rolniczych, które, dzięki utrzymywaniu stałych kontaktów ze wszystkimi zainteresowanymi stronami, mogłyby odgrywać ważną rolę w rozwiązywaniu konfliktów.

Poprawka 15

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 15 – ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
2. ***Wyboru*** przedsiębiorstw poddawanych kontroli dokonuje się w oparciu o wyniki oceny ryzyka opracowywanej przez właściwe organy w państwach członkowskich, przy uwzględnieniu takich czynników jak sektor działalności danych przedsiębiorstw oraz ewentualne uprzednie naruszenia.	2. ***W przypadkach gdy wybór*** przedsiębiorstw poddawanych kontroli dokonuje się w oparciu o wyniki oceny ryzyka opracowywanej przez właściwe organy w państwach członkowskich, przy uwzględnieniu takich czynników jak sektor działalności danych przedsiębiorstw oraz ewentualne uprzednie naruszenia***, państwa***

	członkowskie są upoważnione do odejścia od wymogu przewidzinego w ust. 1, o ile poinformowały o tym Komisję.

Poprawka 16

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 15 b (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	Artykuł 15b
	Utrzymanie poziomu ochrony
	Żaden zapis niniejszej dyrektywy nie może być powodem obniżenia poziomu ochrony narażonych obywateli państw trzecich, który już zapewniony jest przez państwa członkowskie w zakresie regulowanym niniejszą dyrektywą.

Poprawka 17

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 16 – akapit pierwszy

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
Nie później niż *[trzy lata od daty, o której mowa w art. 17]*, a następnie co trzy lata, państwa członkowskie przekazują Komisji informacje na temat wdrożenia niniejszej dyrektywy, w formie sprawozdania przedstawiającego między innymi liczbę i rezultaty kontroli przeprowadzonych na mocy art. 15 oraz szczegółowe informacje na temat środków zastosowanych na mocy art. 8.	Nie później niż *[trzy lata od daty, o której mowa w art. 17]*, a następnie co trzy lata, państwa członkowskie przekazują Komisji informacje na temat wdrożenia niniejszej dyrektywy, w formie sprawozdania przedstawiającego między innymi liczbę i rezultaty kontroli przeprowadzonych na mocy art. 15 oraz szczegółowe informacje na temat środków zastosowanych na mocy art. 8 ***lub art. 13***.

PROCEDURA

Tytuł	Kary dla pracodawców zatrudniających obywateli państw trzecich nielegalnie przebywających na terytorium UE
Odsyłacze	COM(2007)0249 – C6-0143/2007 – 2007/0094(COD)
Komisja przedmiotowo właściwa	LIBE
Opinia wydana przez Data ogłoszenia na posiedzeniu	AGRI 27.9.2007
Sprawozdawca komisji opiniodawczej Data powołania	Giuseppe Castiglione 8.10.2007
Rozpatrzenie w komisji	25.6.2008
Data przyjęcia	25.6.2008
Wynik głosowania końcowego	+: 34 –: 1 0: 0
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Vincenzo Aita, Bernadette Bourzai, Niels Busk, Luis Manuel Capoulas Santos, Giuseppe Castiglione, Albert Deß, Gintaras Didžiokas, Michl Ebner, Carmen Fraga Estévez, Ioannis Gklavakis, Lutz Goepel, Friedrich-Wilhelm Graefe zu Baringdorf, Esther Herranz García, Lily Jacobs, Elisabeth Jeggle, Heinz Kindermann, Stéphane Le Foll, James Nicholson, Neil Parish, María Isabel Salinas García, Agnes Schierhuber, Willem Schuth, Czesław Adam Siekierski, Alyn Smith, Petya Stavreva, Witold Tomczak, Donato Tommaso Veraldi, Janusz Wojciechowski, Andrzej Tomasz Zapałowski
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Katerina Batzeli, Ilda Figueiredo, Wiesław Stefan Kuc, Astrid Lulling, Maria Petre, Brian Simpson
Zastępca(y) (art. 178 ust. 2) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Paulo Casaca